

נוהל לאישור מענקים לביצוע תשתיות ביוב בתחום מועצות אזוריות עדכון 2021

1. רקע:

מועצות אזוריות מאגדות בתוכן מספר ישובים כפריים, אשר מאופיינים באוכלוסייה מעטה הפרוסה על פני שטח גדול באופן יחסי. מצב זה מצריך השקעה גדולה בהנחת התשתיות ותחזוקתן השוטפת ומטיל מעמסה כבדה בהתייחס לעלות לבית אב – השקעה היכולה להגיע למעלה מפי 5 ויותר בהשוואה למגזר העירוני. עלות גבוהה זו מקשה על יצירת פתרון לשפכי היישובים וגורמת לעיכוב בפיתוח היישובים והרחבתם.

לאור האמור לעיל, גובש נוהל המגדיר מתכונת סיוע למועצות אזוריות שיעמדו בקריטריונים המפורטים במסמך זה. הסיוע בהתאם לנוהל זה לא יינתן במקרה של כפל תמיכות על ידי המדינה. בהסדר זה אין כדי לגרוע מהסדרים אחרים למועצות אזוריות, ובלבד שלא יהיה כפל תמיכות על ידי המדינה. והכל תחת מגבלת תקציב שנתי שאושרה בחוק יסודות התקציב לנושא המענקים הניתנים למועצות אזוריות כפי שיוגדר במסמך זה, בהפחתת התקציב שיינתן לתמיכות אחרות למועצות אזוריות מאותם מענקים שמקורם בנהלים אחרים הקיימים לנושא.

2. הגדרות:

להלן מספר הגדרות לנוהל זה:

חטיבת פיתוח – חטיבת פיתוח תשתיות מים וביוב ברשות המים

ועדת השקעות – הועדה המאשרת את ההשקעה בפרויקט, חלוקת ההשקעות בין השותפים לפרויקט (אם יש) וגובה המענק בהתאם בנוהל זה וחברים בה: מנהל/ת חטיבת פיתוח (יו"ר), חשב רשות המים והיועץ המשפטי של רשות המים.

תשתיות ביוב פנימיות – פרויקט הנמצא פיזי בתחום הקו הכחול של של ישוב בתחום השיפוט של המועצה.

תשתיות ביוב אזוריות – פרויקט אזורי או בין אזורי או מט"ש המשותף למספר רשויות/תאגידים/מועצות.

פרויקט – הקמה או הרחבה או שדרוג של מפעל ביוב, הנגזרים מתכנית אב, או שיזמה רשות המים או שהוגשה על ידי המועצה ואושרה ע"י חטיבת פיתוח ברשות המים ובהתאם לנהלי רשות המים כמפורסמים באתר רשות המים בכתובת <http://www.water.gov.il>.

מדד חברתי כלכלי משולב – ממוצע פשוט של המדד חברתי הכלכלי של המועצה ושל היישובים אותם משרת הפרויקט (או ממוצע של מדדי יישובים).

מדד משולב פנימי – ממוצע פשוט של מדד חברתי כלכלי משולב ומדד הפריפריאליות של היישוב אותם משרת הפרויקט, זאת על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כפי שמתעדכנים מעת לעת.

מדד משולב אזורי – ממוצע פשוט של מדד חברתי כלכלי משולב ומדד הפריפריאליות של המועצה, זאת על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כפי שמתעדכנים מעת לעת.

השקעה מוכרת – השקעות הנדרשות במערכות פנים של היישוב, או השקעות בהתחברות היישוב אל מערכת ההולכה האזורית ועלות חלקו היחסי במערכת האזורית המשותפת, כולל מתקן הטיפול בשפכים לרבות השקעות בחיבור חד-פעמיות, והכל בהתאם לחלקו היחסי בפרויקט – כפי שאושרו בוועדת השיפוט של חטיבת פיתוח ברשות המים.

מספר בתי אב – מספר בתי אב נכון לחמש שנים מיום הגשת הבקשה לוועדת ההשקעות. מספר בתי האב טעון אישור הממונה על המחוז במשרד הפנים.

הכנסות מוכרות משטחי תעשייה – חישוב ההכנסה משטחי תעשייה יתבצע באופן נורמטיבי לפי חישוב של מטר רבוע שטח בנוי ושטח קרקע, כפול 30 נח. נתוני שטחי התעשייה טעונים אישור הממונה על המחוז במשרד הפנים. ההכרה בגין הכנסות אלה תתבצע בגין שטחי תעשייה

הצפויים להיבנות תוך **חמש שנים** מיום הגשת הבקשה. במידה שלמועצה לא תהיינה הכנסות בגין שטחי תעשייה (דוגמא: במקרים בהם הפיתוח נעשה על ידי התמ"ת), הכנסות אלו לא יחושבו לעניין גובה המענק.

עלות מוכרת לבית אב - עלות נורמטיבית בגובה 12,000 ₪. עלות זו משקפת את העלות הנורמטיבית הבסיסית המוכרת להוצאה בגין עלות תשתית הביוב לבית אב.

עלות מוכרת ליחידת אירוח - עלות נורמטיבית בגובה 3,000 ₪. עלות זו משקפת את העלות הנורמטיבית הבסיסית המוכרת להוצאה בגין עלות תשתית הביוב הנדרשות.

3. תנאי סף:

- הצהרה בכתב שהמועצה תממן את יתרת ההשקעה בפרויקט - מעבר לגובה המענק - במימון עצמי, ממקורות מימון שלה.
- במקרה של פרויקט משותף למספר גורמים הצהרה בכתב של כל השותפים בפרויקט על הסכמתם על גורם מוביל, המבצע את הפרויקט.
- קיומו של חשבון בנק נפרד למשק הביוב שפעיל לפחות שנה (נספח א').
- הצהרה בכתב כי כל ההכנסות וההוצאות של משק הביוב, לרבות הכנסות בגין היטלים ואגרות ביוב, ינוהלו באמצעות חשבון זה.
- הצהרה בכתב כי המועצה תישא בלא פחות מ-20% מעלויות מימון הפרויקט, ממקורות מימון עצמיים (נספח ב').
- הפרדת מדי המים ביישוב בגינו מבוקש מענק הסיוע בהתאם לכללי מועצת רשות המים, ובאישור חטיבת האסדרה ברשות המים.
- ההכנסה מאגרת הביוב השנתית ביישובים בגינם מבקשת המועצה מענק, תעמוד לפחות על 800 ₪ לבית אב.
- שיעור גביית אגרת הביוב לא יפחת מ-90% לכלל המועצות האזוריות, למעט מועצות אזוריות שהמדד החברתי כלכלי שלהן נמוך מ-4, אשר לגביהן שיעור גביית אגרת הביוב לא יפחת מ-80%.
- בסמכות צוות משותף של רשות המים, אגף התקציבים באוצר ומשרד הפנים להחריג סעיף זה בגין רשות ספציפית.
- תעריף המים הנגבה ביישובים בגינם ניתן המענק הינו בהתאם להוראות שפרסמה רשות המים, ככל שקיימים כללים ליישוב הרלוונטי וכפי שיעודכנו מעת לעת.
- אישור הפרויקט בוועדת השיפוט של חטיבת פיתוח ברשות המים.

4. אישור ועדת השיפוט וועדת השקעות:

יובהר, כי ההשקעה המוכרת תאושר ע"י ועדת השיפוט. לצורך אישור זה תיבחן ועדת השיפוט, בין השאר, את תכנית הפרויקט, הצורך, המתווה ההנדסי, החלופות הקיימות, שיקולים טכנו-כלכליים וכל שיקול אחר, אשר לעמדת חברי הוועדה יש בו כדי להשליך על ההצדקה בהכרה בקידום הפרויקט במתכונתו המוצעת ובהשקעות המוכרות.

5. גובה המענק:

- סך המענק יקבע כמפורט בהמשך, בכפוף למגבלת התקציב, סדרי עדיפויות במשק הביוב והשיקולים המקצועיים של רשות המים, פרט למועצות אזוריות שעבורם קיימים סיכומים תקציבים אחרים עם רשות המים ומשרד האוצר ו/או החלטות ממשלה.
- יתרת ההשקעה בפרויקט תמומן במימון עצמי של המועצה, ממקורות מימון שלה.
- במידה והמועצה תגיש בקשה לקבלת הלוואה, רשאית ועדת השקעות, על פי שיקול דעתה, לאשר אשראי, אך בכל מקרה באופן שיישאר מימון עצמי של המועצה לפחות בשיעור 20% מעלות הפרויקט.

5.1. מענק לסיוע בהקמת תשתיות ביוב פנימיות (בגבולות היישוב):

תנאיי סף למתן סיוע (מצטברים):

ישוב עם דירוג חברתי כלכלי 4 ומטה, מועצה עם דירוג חברתי כלכלי 6 ומטה

5.2. מענק לסיוע בהקמת תשתיות ביוב אזוריות, בין אזוריות ומט"שים:

תנאיי סף למתן סיוע (מצטברים):

ישוב עם דירוג חברתי כלכלי 4 ומטה, מועצה עם דירוג חברתי כלכלי 7 ומטה

5.3. חישוב המענק:

היקף המענק יינתן כשיעור מעלות הפרויקט פחות העלויות הנורמטיביות (ראה נוסחה להלן).

5.3.1. חישוב מדד משולב:

$$D = \left(P + \frac{R1+R2}{2} \right) : 2$$

D=מדד משולב אזורי או פנימי

P=מדד פריפריאליות של יישוב (מדד משולב פנימי) או של המועצה (מדד משולב אזורי)

R1=מדד חברתי כלכלי של המועצה

R2=מדד חברתי כלכלי של היישוב

5.3.2. חישוב שיעור המענק:

שיעור המענק ישתנה בהתאם למקדם המדד המשולב כמפורט להלן:

מקדם מדד משולב	מדד משולב
0.9	1-3
0.8	5 - 3.5
0.7	6 - 5.5

גובה המענק:

$$X=M*(A-(N*H+T))$$

X=גובה המענק

M=מקדם מדד משולב

A=עלות הפרויקט

N=מספר בתי אב אותם משרת הפרויקט המוצע

H=עלות מוכרת לבית אב/יחידות אירוח

T=הכנסות מוכרות לשטחי תעשייה

לאחר פרסום מכרז ובחירת הקבלן הזוכה לביצוע הפרויקט, ייבחן מחדש היקף התקציב הנדרש לביצוע הפרויקט. במידה שהתקציב המעודכן גבוה מהסכום שאושר בוועדת ההשקעות לפרויקט, תוכל המועצה לפנות לוועדת ההשקעות בבקשה לקבל תוספת תקציב בהתאם ובחישוב המענק לפי ההיקף התקציבי המעודכן. הוועדה תבחן ותשקול בקשה זו, בהתאם לנהלי רשות המים, סדרי העדיפויות ובכפוף לקיום תקציב.

אם התקציב המעודכן שווה או נמוך מהסכום שאושר בוועדת ההשקעות לפרויקט, יבוצע תחשיב לעדכון המענק בהתאם להיקף התקציבי העדכני הנדרש (חוזה הקבלן בתוספת מע"מ ורכיבי בצ"מ, תכנון, ניהול ופיקוח (תנ"פ) ויובא לעדכון ואישור וועדת ההשקעות.

חישוב המענק העדכני יהיה על בסיס המדד הפריפריאלי והמדד החברתי-כלכלי לפיהם אושר הפרויקט לראשונה, בשני המקרים של עדכון ההיקף התקציבי של הפרויקט.

- יובהר כי, מועצה אזורית שתהא זכאית למענק בגין פרויקט ביוב עבור יישוב ספציפי תשתתף במימון הפרויקט בגובה העלויות הנורמטיביות והמשלים למקדם המדד המשולב.
- על כל פרויקט נוסף, ככל שנתונים על מספר בתי אב, יחידות אירוח, הכנסה על שטחי תעשייה וההכנסות הנורמטיביות המוכרות לא ישתנו, לא תיגרע מהמועצה האזורית העלות הנורמטיבית, וגובה המענק יהיה מכפלה של עלות הפרויקט ומקדם המענק המשולב ($X=M*A$).
- מבלי לגרוע מהאמור לעיל, בעת אישור פרויקט ביוב נוסף ביישוב, תבוצע התחשבות כוללת מצטברת בגין אותו יישוב שתכלול את כלל ההשקעות, ההכנסות הנורמטיביות והמענקים שהועברו למועצה.
- ככל שנתונים של מספר בתי אב, יחידות אירוח, הכנסה מוכרת לתעשייה וההכנסות הנורמטיביות ישתנו, יחושב המענק על כל פרויקט נוסף, בהתאם לנתונים המעודכנים.

6. החלת הנוהל:

תחולת נוהל זה מיום הפרסום וביחס לפרויקטים אשר טרם ניתנה בעבורם התחייבות תקציבית.

יובהר כי אין בעדכון נוהל זה משום התחייבות או הבטחה למענק, אלא בכפוף למגבלת התקציב, מכלול השיקולים וסדרי העדיפויות וההחלטות המקצועיות של רשות המים.

7. רשימת מסמכים נדרשים

דיון בבקשת המענק בוועדת ההשקעות מותנה בכך שהמועצה תגיש את כל המסמכים הנדרשים לצורך קבלת המענק. וועדת ההשקעות לא תדון בבקשת מענק עד לקבלת כל המסמכים הנדרשים. להלן יפורטו רשימת המסמכים שעל המועצה להגיש:

- 7.1 הצהרה בדבר קיומו של חשבון נפרד למשק הביוב והתחייבות כי כל כספי משק הביוב ינוהלו דרך חשבון זה בלבד וכי לא יועברו עודפי כספים לתחומי פעילות אחרים (נספח א').
- 7.2 אישור מחטיבת האסדרה ברשות המים בדבר הפרדת מדי מים ביישובים בגינם מבקשת המועצה מענק.
- 7.3 אישור מחטיבת הכלכלה ברשות המים בדבר עמידה בגובה ההכנסה השנתית מאגרת הביוב ביישובים בגינם מבקשת המועצה מענק, בהתאם לסעיף 3 לנוהל.
- 7.4 הצהרת רואה חשבון כי תעריפי המים הנגבים ביישובים בגינם מבקשת המועצה מענק הינם בהתאם להוראות שפרסמה רשות המים.
- 7.5 אישור כי הפרויקט עבר את ועדת השיפוט של חטיבת פיתוח.
- 7.6 הצהרה בדבר אי קבלת מענקי מדינה לפרויקט בגינו מבקשת המועצה מענק (נספח ב').

הרשות הממשלתית למים ולביוב ■ בנק ישראל 7, בנין ג'נרי 2, ירושלים ■ טל' 074-7677710

- 7.7 מספר בתי האב הצפויים בחמש השנים הקרובות וכמות שטחי התעשייה ויחידות אירוח הצפויים בחמש השנים הקרובות לפי אישור מנהל המחוז במשרד הפנים (נספח ג').
- 7.8 העברת דו"חות כספיים של משק הביוב במועצה על פי דרישה של רשות המים.

נספח א'

משק הביוב – התחייבות

בהתאם לבקשתכם הרינו מתחייבים כדלקמן:

1. המועצה מנהלת את משק הביוב כיחידה נפרדת בעלת משק כספים סגור.
2. המועצה לא תעביר עודפי מזומנים ממשק הביוב לחשבונות ושימושים אחרים של המועצה, ויתרות במשק הביוב יועברו למאזן המשק הסגור בלבד.
3. אנו מנהלים חשבון נפרד בו מנוהלות הכנסות והוצאות משק הביוב בבנק _____ בסניף מס' _____ בחשבון מס' _____.
4. אם בתחשיב הסופי, בסיום העבודות, אשר יכלול את כל היישובים בתחום המועצה יתברר שניתנו עודפי מענקים יוחזר העודף למדינה.
5. במידה שהמשק הכספי הסגור כאמור, יפסיק להתקיים, יוחזרו המענקים למדינה.
6. המועצה תעביר אישור בדומה לזה מידי סוף שנה, על כך שהמשיך וממשיך להתקיים משק כספי סגור בתקופה שחלפה ממועד האישור האחרון. האישור המחודש ילווה באישור מחודש מטעם ר"ח המועצה.

גזבר המועצה

ראש המועצה

אישור רואה חשבון

נספח ב'

הצהרה בדבר אי קבלת מענקים לפרויקט הביוב ביישוב

1. הרינו להצהיר כי המועצה מתחייבת לממן את הפרויקט ממקורותיה העצמיים או באמצעות הלוואות מדינה בשיעור שלא יפחת מ- 20% מהיקף הפרויקט המאושר.
2. המועצה מתחייבת לדווח לרשות המים מיד עם קבלת כל מימון ממקור ממשלתי כלשהו.
3. ידוע לנו ומוסכם כי כל תקציב ממשלתי יאשר יינתן מעבר לאחוז המימון המותר לפי נוהל זה (עד 80%) יופחת או יקוזז ממענק הסיוע.

גזבר המועצה

ראש המועצה

אישור רואה חשבון

נספח ג'

הצהרה בדבר יחידות דיור ואירוח צפויות ושטח תעשייה

מספר יחידות דיור, יחידות אירוח ושטחי תעשייה לשנת -----
(חמש שנים מיום הגשת הבקשה לאישור וועדת השקעות)

תוספת שטחי תעשייה צפויה בין השנים -----		סך יחידות דיור ואירוח שאותם משרת הפרויקט ליום -----				שם היישוב
שטח בנוי לחישוב	שטח קרקע לחישוב	שטח בנוי לחישוב	שטח קרקע לחישוב	מספר יחידות אירוח	מספר יחידות דיור	
						סה"כ

מספר יחידות דיור, יחידות אירוח וסך שטחי התעשייה הצפויים לכל אורך חיי הפרויקט (לצורך חישוב הנחה ליישוב בהתאם לכללי המועצות האזוריות)

תוספת שטחי תעשייה צפויה		סך יחידות דיור ואירוח שאותם משרת הפרויקט			שם היישוב
שטח בנוי לחישוב	שטח קרקע לחישוב	שטח בנוי לחישוב	שטח קרקע לחישוב	מספר יחידות דיור	
					סה"כ

הממונה על המחוז

גזבר המועצה

ראש המועצה